

Kouzlo junior handlingu 25

a u soutěžního vystavování se mezi psa a rozhodčího dostat nesmí. Takzvané stínování napomáhá práci posuzovatele a psovi dodává jistotu zaběhnuté praxe. Název vznikl připodobněním chování a přesunů handlera vůči rozhodčímu, neboť se oba pohybují víceméně ve stínovém postavení proti sobě. Vystavovatel stojí obvykle na opačné straně od rozhodčího a pohybuje se v závislosti na jeho přesunech do další pozice. Z laického pohledu se zdá, jakoby šlo o tanec kolem psa, ale vše má svůj důvod, jímž je co nejlepší možný a dostatečně prostorný pohled rozhodčího na psa. Pravdou je, že použití znalosti stínování u posuzovatele, který jeho zásady sám nezná a nepoužívá, se může ukázat poněkud problematické, ale alespoň se pobavíte. V junior handlingu by ale měli být posuzovatelé věci znalí a jejich pohybová kultura by měla být tak vysoká, aby byli s přesným předváděním tohoto prvku dětem nápomocni.

Pravidla stínování

Po postavení psa do výstavního postroje na stole nebo na zemi, připadají v úvahu tři základní pozice, na kterých bude handler stát. Za první, přímo před psem v době, kdy posuzovatel kontroluje psovi zád a zadní partii těla. Za druhou, přímo za psem při prohlídce hlavy a přední fronty a také pakliže dvojice stojí jako první v řadě a handler by překážel rozhodčímu v pohledu na ostatní psy. Za třetí, ve čtyřech rozích pomyslného obdélníku kolem těla psa. Přesněji to znamená v místech nepatrně před hrudními končetinami do strany vlevo a vpravo, a mírně za pánevními končetinami vlevo a vpravo. Nejlépe se pro začátek nacvičujeme s malým plemenem na stole, kdy rohy stolu slouží jako orientační body a malá plocha se snadněji obchází. U velkých psů jsou dodržovány stejné zásady, ale handler se kolem psa více nachodí. Pokud použijete stínování, měli byste dodržovat

Bez pravidel nezůstává v junior handlingu ani vzájemný pohyb handlera a posuzovatele ve chvíli, kdy stojí pes ve výstavním postoji. V zahraničních materiálech se setkáte s pojmem shadowing, u nás uslyšíte jeho překlad jako stínování.

Stínování

Jde o způsob zaujímání předem daných pozic při individuální prohlídce psa na stole nebo na zemi, který ctí zlaté pravidlo vystavování. I když vás někdo vzbudí o půlnoci, jistě vysypete z rukávu, že se vystavovatel nemá dostat mezi psa a rozhodčího,

i následující rady. Váš pohyb kolem psa, a zejména kolem jeho zádi, by měl být promyšlený, nenásilný a plynulý. Je dobré používat laskavou intonaci hlasu a psa podporovat. Nezbytná je správná práce s výstavním vodítkem a tím zaručený kontakt se psem. Chybně provedená výměna vodítka z ruky do ruky může narušit rovnováhu stojícího psa. Handler by se měl také vyvarovat následování každého kroku rozhodčího. Naopak by se měl přesouvat jen v nezbytném případě, tudíž stačí změnit pozici, pokud hrozí nebezpečí, že by handler zastínil pohled rozhodčího na psa.

Stínování v praxi

Po celou dobu předvádění je vystavovatel soustředěn na psa, na způsob jeho předvádění, na pokyny i přesuny rozhodčího, které by neměl propást. Jakmile stojí pes ve výstavním postoji, handler zaujímá místo z pohledu rozhodčího za ním, čímž liniím psa vytvoří vhodné pozadí. Pak posuzovatel obvykle přechází k hlavě psa a věnuje se její prohlídce. Vystavovatel se dvěma kroky přesune buď do pravého zadního rohu pomyslného obdélníku, nebo až přímo za psa. Následuje kontrola hřbetu a zádi, kdy posuzovatel popojde podél levého boku psa k jeho zádi. Tehdy se vystavovatel několika kroky podél pravého boku psa dostane před něj, aby mohl jistit jeho hlavu a postoj. Po dokončení individuální prohlídky si řada posuzovatelů psa obejde ze všech stran, zepředu, zezadu i z obou boků, což je chvíle na předvedení vašeho umění, kdy obvykle ve směru hodinových ručiček vystřídáte všechny čtyři rohové pozice, tedy vpravo mírně před psem, vpravo mírně za psem, po přehození vodítka do druhé ruky vlevo mírně za psem a po dalším přehození vodítka vlevo mírně před psem. Pohybujete-li se po pravé straně psa, je vodítko v pravé ruce, pohybujete-li se po levé, je i vodítko v levé. K přehození vodítka do druhé ruky dochází nad zádi a nad hlavou psa, kdy je handler s jeho tělem v linii, tudíž buď před psem, nebo za ním. Ruka s vodítkem je obvykle natažená nad psa, kde udržuje stálý kontakt mezi ním a handlerem. Jestliže vedle malého psa sedíte na zemi ve dřepu, měli byste v něm být po změně místa i v nové konečné pozici. Pokud ovšem celé předvádění neabsolvujete vestoje. Vaše

nohy by měly být vestoje samozřejmě u sebe, záda co možná nejvíce rovná, hlava vzpřímená, jedna ruka drží vodítko, druhá je připravena kdykoliv pomoci upravit postoj psa. Očima sledujete střídavě psa a posuzovatele. Zejména u anglických rozhodčích, kteří mají naučený zcela jednotný styl a celou proceduru posuzování, získáte díky stínování cenné body navíc. Po celou dobu platí, že by pohyb handlera měl být klidný, plynulý a neměl by rušit psa. Jestliže pes udělá nějakou chybičku, přešlápne, sedne si, nebo se otáčí, je třeba ho klidně opravit, vrátit do správné pozice a podpořit hlasem i držením vodítka. Na správně prováděné stínování se pěkně dívá a rozhodčí bude spokojen s dokonalým výhledem na psa.

Práce s vodítkem

V návaznosti na výklad stínování je na čase připomenout zásady práce s výstavním vodítkem. Druhy vodítek i jejich základní držení jistě dávno znáte, a proto nás teď zajímá manipulace s ním v průběhu předvádění psa a při stínování zvláště. Vodítko by mělo být stálou spojnicí a dorozumivacím prostředkem mezi vámi a psem. Po celou dobu předvádění, jestliže se

nerozhodnete jinak, by mělo být mírně napjaté, tak, abyste citlivě vnímali psa na opačném konci. Nejeftektivnějším způsobem se ukázalo vodítko složené do dlaně a sevřené v ní, přičemž šňůrka vede z dlaně horem přes ukazováček směrem k zemi a je přidržována palcem. Ruka s vodítkem je v rameni přirozeně usazená dolů a vzad, loket mírně pokrčený, tak, aby mezi tělem handlera a psem stojícím na zemi vznikl obdélník volného místa. Délka předloktí určuje vzdálenost psa od handlera, měla by zůstat po dobu předvádění téměř shodná. Změnu ovládání psa zajišťuje pohyb zápěstí vpřed a vzad, v nouzi pomůže i loket nebo celá ruka. Do základní pozice vestoje či ve dřepu by se měl handler vracet po každé změně místa. Za pozornost v rámci výkladu stínování stojí i volná ruka bez vodítka. Měli byste o ní stále vědět. Neměla by bez vaší kontroly poletovat vzduchem kdesi daleko od těla, nebo dokonce nad úroveň ramen, protože pak ruší pohled rozhodčího na psa. Volná ruka rozhodně nepatří za záda, kde vzniká, zejména při pohybu, podivně zalomená linie. Přiznejme si, že pozice při stínování k zalomení volné ruky za záda přímo svádějí. Více než kdy jindy je nutné při stínování správně a pečlivě přendávat vodítko složené v dlaní. Nemělo by se vám rozbalit, ani zauzlovat. Návyku na správný grif pomůže dostatek praxe a procvičování.

Ing. Libuše Brychtová ■

Foto: Ing. Hanuš Brychta

